

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoCsp/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819201007
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7819201007.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XXX, D., zastúpená JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, so sídlom Pavla Mudroňa 5, Žilina, o zaplatenie 3.318,63 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo 17. mája 2022, č. k. 9Csp/49/2019-315

rozhodol:

M e n í rozsudok v časti napadnutého vyhovujúceho výroku, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 126,72 Eur od 1.3.2019 do zaplatenia tak, že v tejto časti žalobu zamieta.

Vo zvyšku napadnutého vyhovujúceho výroku rozsudok p o t v r d z u j e.

Žalovaná j e p o v i n n á nahradiť žalobcovi 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úverovú istinu 2.674,71 Eur, kapitalizované úroky v sume 126,72 Eur, kapitalizované úroky z omeškania v sume 1,47 Eur, poplatky za poistenie v sume 2,76 Eur, bežné úroky vo výške 10,9% ročne zo sumy 3.318,63 Eur od 1.3.2019 do 1.4.2019, zo sumy 3.288,35 Eur od 2.4.2019 do 24.4.2019, zo sumy 3.258,83 Eur od 25.4.2019 do 22.5.2019, zo sumy 3.229,31 Eur od 23.5.2019 do 25.6.2019, zo sumy 3.199,79 Eur od 26.6.2019 do 31.7.2019, zo sumy 3.170,27 Eur od 1.8.2019 do 6.9.2019, zo sumy 3.140,75 Eur od 7.9.2019 do 2.10.2019, zo sumy 3.111,23 Eur od 3.10.2019 do 21.11.2019, zo sumy 3.081,71 Eur od 22.11.2019 do 29.1.2020, zo sumy 3.022,67 Eur od 30.1.2020 do 10.3.2020, zo sumy 2.972,19 Eur od 11.3.2020 do 21.5.2020, zo sumy 2.945,17 Eur od 22.5.2020 do 4.11.2020, zo sumy 2.843,61 Eur od 5.11.2020 do 18.1.2021, zo sumy 2.819,03 Eur od 19.1.2021 do 22.3.2021, zo sumy 2.794,45 Eur od 23.3.2021 do 27.4.2021, zo sumy 2.781,62 Eur od 28.4.2021 do 29.4.2021, zo sumy 2.768,79 Eur od 30.4.2021 do 21.6.2021, zo sumy 2.766,22 Eur od 22.6.2021 do 7.7.2021, zo sumy 2.754,76 Eur od 8.7.2021 do 22.9.2021, zo sumy 2.750,15 Eur od 23.9.2021 do 27.10.2021, zo sumy 2.740,93 Eur od 28.10.2021 do 13.12.2021, zo sumy 2.732,39 Eur od 14.12.2021 do 26.1.2022 a zo sumy 2.674,71 Eur od 27.1.2022 do 25.11.2025, bežné úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.318,63 Eur od 1.3.2019 do 1.4.2019, zo sumy 3.288,35 Eur od 2.4.2019 do 24.4.2019, zo sumy 3.258,83 Eur od 25.4.2019 do 22.5.2019, zo sumy 3.229,31 Eur od 23.5.2019 do 25.6.2019, zo sumy 3.199,79 Eur od 26.6.2019 do 31.7.2019, zo sumy 3.170,27 Eur od 1.8.2019 do 6.9.2019, zo sumy 3.140,75 Eur od 7.9.2019 do 2.10.2019, zo sumy 3.111,23 Eur od 3.10.2019 do 21.11.2019, zo sumy 3.081,71 Eur od 22.11.2019 do 29.1.2020, zo sumy

3.022,67 Eur od 30.1.2020 do 10.3.2020, zo sumy 2.972,19 Eur od 11.3.2020 do 21.5.2020, zo sumy 2.945,17 Eur od 22.5.2020 do 4.11.2020, zo sumy 2.843,61 Eur od 5.11.2020 do 18.1.2021, zo sumy 2.819,03 Eur od 19.1.2021 do 22.3.2021, zo sumy 2.794,45 Eur od 23.3.2021 do 27.4.2021, zo sumy 2.781,62 Eur od 28.4.2021 do 29.4.2021, zo sumy 2.768,79 Eur od 30.4.2021 do 21.6.2021, zo sumy 2.766,22 Eur od 22.6.2021 do 7.7.2021, zo sumy 2.754,76 Eur od 8.7.2021 do 22.9.2021, zo sumy 2.750,15 Eur od 23.9.2021 do 27.10.2021, zo sumy 2.740,93 Eur od 28.10.2021 do 13.12.2021, zo sumy 2.732,39 Eur od 14.12.2021 do 26.1.2022 a zo sumy 2.674,71 Eur od 27.1.2022 do zaplataenia a úroky z omeškania z úrokov vo výške 5% ročne zo sumy 126,72 Eur od 1.3.2019 do zaplataenia (I), konanie v časti o zaplataenie sumy 436,52 Eur s príslušenstvom zastavil (II), v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol (III) a priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania (IV).

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal priznania peňažného plnenia v rozsahu vyjadrenom v predchádzajúcom bode odôvodnenia, zo záväzkového právneho vzťahu strán založeného Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX zo dňa 5.12.2017, uzavretou medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou v hmotnoprávnom postavení dlžníka (ďalej tiež len „úverová zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 3.600,- Eur, oproti povinnosti vrátiť ich spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami pri RPMN 13,34% v 96 mesačných splátkach po 56,50 Eur. Žalovaná, podľa tvrdenia žalobcu prestala dohodnuté úverové splátky platiť a z tohto dôvodu po predchádzajúcom márnom upozornení listom zo dňa 28.2.2019 uplatnil právo na okamžité zosplatenie zostávajúcej časti úveru. Žalovaná na takto zosplatený úverový dlh plnila v priebehu konania, na čo žalobca reagoval čiastočným späťvzatím žaloby.

3. Rozsudkom z 22. októbra 2019 súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel (až na späťvzatú časť, v ktorej konanie zastavil). Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 11CoCsp/30/2020 z 20. apríla 2021 tento rozsudok vo vyhovujúcom výroku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V dôvodoch zrušujúceho uznesenia odvolací súd vytkol prvoinštančnému súdu nedôslednosť pri posudzovaní úplnosti úverovej zmluvy z hľadiska žalovanou vytýkaných nedostatkov obligatórnych náležitostí.

4. Vo vzťahu k otázke úplnosti úverovej zmluvy súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku skutkovo vyšiel zo zistení, že v úverovej zmluve bola výška úveru dohodnutá v sume 3.600,- Eur, celková čiastka, ktorú žalovaná bola povinná zaplatiť bola uvedená sumou 5.604,00 Eur, ktorú sumu tvoril súčet výšky úveru a celkových nákladov klienta spojených s úverom, ďalej že v zmluve o úvere je uvedené, že poplatok za poskytnutie úveru je 180,- Eur jednorazovo, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 1,38 Eur, výška anuitnej splátky 56,50 Eur, že termín splatnosti prvej anuitnej splátky je určený dňom 27.12.2017, počet anuitných splátok je 96, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky je mesačná - vždy 25. dňa kalendárneho mesiaca, konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 25.11.2025, typ a výška úrokovej sadzby bola dohodnutá ako fixná do splatnosti vo výške 10,9 % p. a., a napokon výška RPMN 13,34 % pri priemernej RPMN ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy 12,19 %.

5.1. Právne posúdenie tejto otázky súd prvej inštancie založil na aplikácii § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, pričom dospel k záveru, že úverová zmluva obsahuje náležitosti stanovené pre spotrebiteľské úverové zmluvy v týchto zákonných ustanoveniach.

5.2. Podľa posúdenia prvoinštančného súdu opodstatnenými neboli ani výhrady žalovanej k správnosti údajov o výške úveru a RPMN úveru. Súd prvej inštancie v tejto spojitosti uzavrel, že správnosť výpočtu si overil „...pomocou internej pomôcky - kalkulačky RPMN, ktorá je súčasťou Registra a po zadaní predpokladov pre výpočet (výška pôžičky, dátum pôžičky, periodicita splátok, výška splátky, počet splátok, dátum prvej splátky, deň splátky, dodatočné náklady t. j. poplatok za poskytnutie úveru v sume 180,00 eura) zistil, že výpočet RPMN vo výške 13,34 % uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere poskytnutom vo výške 3.600,- eur na obdobie 96 mesiacov je správny“. Výšku poskytnutého úveru súd prvej inštancie objektivizoval dokazovaním. Podľa jeho skutkového nálezu k tejto spornej okolnosti, „vykonaným dokazovaním (oboznámením sa s výpisom z osobného účtu žalovanej) bolo preukázané, že v predmetnej sume (3.600,- Eur – pozn. odv. súdu) žalovaná úver skutočne čerpala t. j. táto suma bola žalovanej poukázaná na jej osobný účet“. Súd prvej inštancie v kontexte argumentácie žalovanej konštatoval, že „Poplatok za poskytnutie úveru dojednaný v zmluve vo výške 180,00 eur predstavuje

odmenu za poskytnutie úveru, pričom ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. tento poplatok predpokladá ako druh nákladu, ktorý musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Poplatok za poskytnutie úveru tvorí zložku celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť na základe uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ďalšou zložkou je súčin počtu splátok (96) a výšky mesačnej splátky (56,50 eur), ktorý činí 5.424,00 eur. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ na úhradu úveru zaplatiť resp. celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom takto predstavujú sumu 5.604,00 eur, ktorá plne zodpovedá sume uvedenej v zmluve“.

5.3. Pokiaľ ide o výšku priznaného plnenia, súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozsudku vyšiel toho, že „...vyčíslenie nezaplatenej istiny vo výške 2.674,71 eur, kapitalizovaného úroku v sume 126,72 eur a vyčíslených úrokov z omeškania vo výške 1,47 eur je správne a dôvodné...“. Súd prvej inštancie za dôvodné posúdil tiež uplatnené nekapitalizované úroky, avšak len v rozsahu, v akom by pri riadnej realizácii úverovej zmluvy žalobcovi patrili, s odôvodnením, že „...ak zaplatenie zmluvných úrokov veriteľ žiada do zaplatenia istiny dlhu, nakoľko nevie (spotrebiteľ – pozn. odv. súdu) predpokladať časový úsek svojho omeškania, preto výška zmluvného úroku sa môže navyšovať neobmedzene, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na podporu tohto názoru, ktorý vo vzťahu k ďalšiemu konaniu vyjadril tiež odvolací súd v skoršom zrušujúcom uznesení, súd prvej inštancie odkázal na závery formulované Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/ 42/2020 zo 16. júna 2020.

5.4. Za omeškание žalovanej s plnením priznanej peňažnej sumy (včítane kapitalizovaných úrokov) súd prvej inštancie priznal žalobcovi tiež úroky z omeškania s použitím § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších zmien a doplnkov.

5.5. Napokon rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie s odkazom na § 255 ods. 1 C.s.p. plným procesným úspechom žalobcu v spore, konštatujúc v tejto spojitosti, že jeho neúspech v konaní sa týkal len príslušenstva pohľadávky.

6. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná odvolanie, v ktorom v prvom rade vytkla súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal s jej argumentáciou o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu hrubého porušenia povinnosti posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver. Odvolateľka poukázala na skutočnosť, že tento argument predniesla vo svojom podaní zo dňa 7.10.2019 a zopakovala, že žalobca vychádzal len z dokladov a informácií ktoré mu poskytla ona pričom nepreveroval jej úverovú zaťaženosť z dostupných registrov. Žalobkyňa v tejto spojitosti akcentovala, že na Okresnom súde Rožňava je voči nej vedených hneď niekoľko sporov o splnenie záväzkov zo spotrebiteľských úverových zmlúv. Žalovaná v odvolaní ďalej spochybnila správnosť údajov o RPMN v úverovej zmluve, dôvodiac, že pri jeho výpočte žalobca nepremietol poistné za poistenie schopnosti splácať úver, pričom v konaní nebolo preukázané, aby pri uzavretí úverovej zmluvy mala možnosť poistenie úveru odmietnuť. Odvolateľka v odvolaní predniesla argument o neúplnosti úverovej zmluvy, dôvodiac, že v nej absentuje údaj o podmienkach upravujúcich spôsob uplatňovania úrokovej sadzby v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy. Podľa žalobkyne súd prvej inštancie nesprávne priznal žalobcovi aj časť úverovej pohľadávky, ktorá nie je splatná. V súvisiacej argumentácii žalovaná poukázala na to, že žalobca pri uplatnení práva na okamžité zosplatenie úveru nerešpektoval obmedzenie vyplývajúce z § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka, a teda právnu možnosť uplatniť právo na zosplatenie úveru pre nezaplatenie splátky len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Napokon žalovaná v odvolaní vytkla súdu prvej inštancie nesprávnosť spočívajúcu v priznaní úrokov z omeškania z úrokov. V súvisiacej argumentácii odvolateľka poukázala na závery formulované Krajským súdom v Košiciach v rozsudku sp. zn. 11CoCsp/100/2020 z 22. septembra 2021.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu odmietol argument žalovanej, že v rámci posudzovania jej schopnosti splácať úver nevychádzal tiež z príslušných databáz. Upriamil v tejto spojitosti pozornosť na skutočnosť, že o preverovaní schopnosti žalovanej splácať úver prostredníctvom úverového registra svedčí písomný report, ktorý predložil už so žalobou. Žalobca zároveň argumentoval, že v danom prípade, nakoľko k poskytnutiu úveru žalovanej došlo formou predschráveného úveru na základe údajov o platobných operáciách na jej bankovom účte, peňažné záväzky znižujúce príjem žalovanej nemuseli byť predmetom posudzovania v zmysle § 7 ods. 24 a ods. 20 zák. č. 129/2010 Z. z. Žalobca nesúhlasil s interpretáciou § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka žalovanou a naproti jej nazeraniu prezentoval názor, že

vzhľadom na aspekty vyplývajúce pre spotrebiteľské vzťahy z § 53 ods. 9 uvedeného zákona, túto normu (§ 565 veta druhá Občianskeho zákonníka) pri spotrebiteľských zmluvách nemožno aplikovať. Žalobca vo vyjadrení ďalej odmietol tiež argument žalovanej, že poistné ako obligatórna podmienka úverovej zmluvy mala byť zahrnutá pri výpočte RPMN. Žalobca v tejto spojitosti argumentoval, že v konaní nebola takáto okolnosť preukázaná a tvrdil, že v rámci predzmluvných rokovaní si žalovaná mohla vybrať medzi tromi alternatívami - uzavretím úverovej zmluvy s poistením „Súboru A“ (i), uzavretím úverovej zmluvy s poistením „Súboru B“ (ii) a uzavretím úverovej zmluvy bez poistenia (iii).

8. Žalovaná v odvolacej replike zotrvala na názore, že žalobca pri uzavretí zmluvy nepostupoval pri preverovaní jej schopnosti splácať úver starostlivo. Na rozdiel od svojej argumentácie v odvolaní žalovaná v odvolacej replike tvrdila, že síce žalobca preveril jej úverovú zaťaženosť v príslušnom registri, náležite však nezistil stav jej príjmov a výdavkov. Prezentovala v tejto spojitosti názor, že požiadavku konať s odbornou starostlivosťou nenapĺňa veriteľ, ktorý sa pri preverovaní schopnosti splácať úver uspokojí len s informáciami poskytnutými spotrebiteľom bez objektivizácie prostredníctvom dostupných zdrojov. Podľa odvolateľky posúdenie schopnosti splácať úver má byť založené na analýze osobného a rodinného rozpočtu spotrebiteľa, ktoré predpokladá konkrétne poznanie jeho príjmu a nákladov na bývanie, dopravu, domácnosť, stravu, nezaopatrené deti. V ostávajúcej časti odvolacej repliky žalovaná zopakovala podstatné momenty svojej odvolacej argumentácie.

9. V odvolacej duplike žalobca vo vzťahu k argumentácii žalovanej majúcej spochybniť starostlivé posudzovanie jej schopnosti splácať úver, akcentoval osobitosti vyplývajúce z § 7 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, v prípade úveru, ktorého výška je určená vopred bez aktívnej účasti spotrebiteľa a na základe historických údajov o finančnej situácii spotrebiteľa získaných z interných zdrojov veriteľa o platobných operáciách. Zopakoval, že práve takýto úver – formou predschváleného úveru na základe údajov o platobných operáciách na bankovom účte, bol v danom prípade žalovanej poskytnutý.

10. Zastavujúci (II) a zamietavý (III) výrok rozsudku neboli odvolaním napadnuté. V týchto častiach rozsudok nadobudol právoplatnosť v zmysle § 227 ods. 1 a § 367 ods. 2 C.s.p., a preto v nej nebol v odvolacom konaní preskúmaný

11. V ostávajúcich častiach (v napadnutom vyhovujúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania) Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), g) a h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že nie je (odvolanie) – až na rozhodnutie priznávajúce úroky z omeškania z úrokov, dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 19.9.2023 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu, pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

12. Odvolací súd sa v intenciách odvolaním vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (až na už zmienenú časť), a preto v súlade s ust. § 387 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení ťažiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.), a tiež úplne z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá C.s.p.). Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalovanej v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá C.s.p.), odvolací súd jeho dôvody z relevantných hľadísk nastolených odvolaním precizuje. Odvolací súd pripomína, že na väčšinu odvolaniami nastolených otázok už bola daná odpoveď v odôvodnení napadnutého rozsudku, v ktorom bol dôsledne premietnutý právny názor vyslovený odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že odôvodnenia a rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok, a preto nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval tie isté závery napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje (por. uznesenie Ústavného súdu SR sp, zn. IV. ÚS 350/2009 z 8. októbra 2009).

13. Žalovaná svojimi odvolacími námietkami, v intenciách uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p., nastolila predmetom odvolacieho prieskumu (tiež) správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jej práva na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Podľa žalovanej sa totiž súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal s niektorými jej argumentmi.

14. Podľa ust. § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

15. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Preto zákon v citovanom ustanovení určuje konkrétne zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejma jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil tiež, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov urobil vo vzťahu k skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd ďalej vysvetlí, aké skutkové zistenie odôvodnilo aplikáciu zvolenej právnej normy, podá jej interpretáciu na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti. Povinnosťou súdu je v odôvodnení sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa.

16. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) C.s.p., do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.) len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (§ 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa (por. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/84/2017 zo dňa 25.10.2017). I Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od vecí samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol čoho sa žalobca domáhal i aké bolo procesné stanovisko žalovanej k žalobe; z ich tvrdení a argumentácie výstižne vyseletoval podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty a vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam uspokojivo

ozrejmil tiež, aké zistenia vyplynuli z toho - ktorého z vykonaných dôkazov. Zistené skutočnosti následne zrozumiteľne a v súlade so zásadami formálnej logiky premietol do rozhodujúcich skutkových záverov a z nich právnymi úvahami zdôvodnil výber právnych noriem, ktoré aplikoval, a tiež aj konkrétne následky, ktoré z nich za daného skutkového stavu a pri viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu v ďalšom konaní, vyvodil. Odvolací súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia podrobne vysvetlil úvahy, ktorými sa riadil pri interpretácii aplikovaných noriem. Tieto dôvody súd prvej inštancie do odôvodnenia napadnutého rozsudku formálne prevzal a vo svojom rozhodnutí aj materiálne premietol. Vo svetle východísk uvedených v predchádzajúcom bode preto podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré je na takomto právnom názore vystavané, v žiadnom prípade považovať ani za arbitrárne ani za úplne odchylné od veci samej a ani za extrémne nelogické, a preto odvoláciu námietku žalovanej proti odôvodneniu napadnutého rozsudku, odvolací súd vníma len ako jej nespokojnosť so závermi prezentovanými v odôvodnení, ktorá ale, ako už bolo zmienené, nezakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a teda dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

18.1. V odpovedi na žalovanou prednesenú otázku preskúmateľnosti napadnutého rozsudku, je v tomto prípade do značnej miery inkorporované posúdenie opodstatnenosti aj tej skupiny námietok, ktorými odvolateľka nastolila predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.). Je pravdou, že v spleti najrozmanitejších argumentov žalovaná v priebehu prvoinštančného konania (v podaní zo 7.10.2019) medzi iným argumentovala tiež bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru v dôsledku nepreverení jej zadĺženosti cestou úverového registra. Faktom však je tiež, že skutkovú protiváhu k takto prezentovanej skutkovej okolnosti predstavujú už tvrdenia žalobcu v žalobe, v rámci ktorej jasne a zrozumiteľne vyjadril, že záväzky žalovanej voči iným veriteľom a pôsob ich splácania preveroval cestou Spoločného registra bankových informácií a nebankového registra klientskych informácií, ktorú skutočnosť zároveň preukazoval k žalobe pripojeným výpisom (čl. 36). V takomto kontexte je zrejmé, že táto obrana žalovanej bola založená na skutkovom omyle ohľadne okolností preverovania jej bonity žalobcom cestou dostupných registrov. Preto do istej miery prirodzene zostala v nastávajúcom priebehu sporu, celé ďalšie konanie po zrušení skoršieho rozhodnutia nevynímajúc, táto otázka mimo argumentačnej pozornosti strán i súdu prvej inštancie. Obdobný scenár sa vo svojej podstate zopakoval aj v odvolacom konaní. Žalovaná najprv v odvolaní znovuotvorila svoj argument o nepreverení jej zadĺženosti, na čo jej žalobca vo vyjadrení k odvolaniu opätovne pripomenul, že tak preukázateľne urobil cestou úverového registra. V reakcii na to žalovaná tento argument vypustila zo svojej obrany, dôvodiac v ďalšom priebehu konania, že „Žalobca síce preveril úverovú záťaženosť v príslušnom registri, nepreveril, alebo nezískal však hodnoverné informácie o výdavkoch žalovaného na živobytie, ubytovanie, strava, náklady na energie ...“.

18.2. Odvolací súd pripomína, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je jednotne premietaná aj v rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR, súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vyrovnávať s len s argumentom, ktorý je podstatný a zároveň aj konkrétny, teda formulovaný dostatočne jasným a presným spôsobom. Za splňajúci tieto parametre podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno rozhodne považovať ani argument založený na evidentnom skutkovom omyle, ktorý v danom prípade odvolateľka navyše sama pripustila. Ostáva dodať, že skutočnosť nepreverení schopnosti splniť úverový záväzok cestou objektívnej analýzy príjmov a výdavkov osobných a na domácnosť (nie len na základe ňou poskytnutých informácií) v procesných súvislostiach žalovaná začala tvrdiť až v priebehu odvolacieho konania pričom hľadiska právneho nemožno ponechať bez povšimnutia, že táto okolnosť stráca na relevancii vo svetle úpravy § 7 ods. 20 písm. b) a c) a ods. 24 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ktorá povinnosť posudzovať schopnosť splácať úver podľa nákladov ba zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a naňho výživou odkázaných osôb v prípade úveru poskytnutého na základe informácií veriteľa o platobných operáciách, výslovne vylučuje.

19. Na zrejmom skutkovom omyle, je podľa posúdenia odvolacieho súdu založený tiež argument žalovanej o neplatnosti právneho úkonu okamžitého zosplatnenia úveru. Žalovaná totiž ako vôbec prvú nezaplatila splátku úveru zročnú 25.11.2018, preto k uplatneniu mimoriadneho zosplatnenia mohol žalobca pristúpiť najskôr 26.2.2019 (po uplynutí 3 mesiacov v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) a najneskôr do splatnosti najbližšie splatnej splátky (§ 565 veta druhá Občianskeho zákonníka), teda 25.3.2019. K uplatneniu práva na mimoriadne zosplatnenie úveru listom z 28.2.2019 preto žalobca bezpochyby pristúpil v medziach takto zákonom nastavených časových rámcov.

20. Podľa ust. § 154 C.s.p., prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

21. Podľa ust. § 296 C.s.p., spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

22. Podľa ust. § 366 C.s.p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

23. V citovanom ust. § 366 C.s.p. je vyjadrený systém neúplnej apelácie odvolacieho konania, podstata ktorého spočíva (tiež) v zásadnej nemožnosti prihladať v odvolacom konaní na odvolaciu námietku, založenú na takom prostriedku procesného útoku alebo procesnej obrany, ktorý nebol uplatnený už pred súdom prvej inštancie, a to až na taxatívne stanovené výnimky - skutočnosti poukazujúce na nedostatok podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo obsadenia súdu, ktorými má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej alebo ktoré odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná v priebehu konania pred súdom prvej inštancie rovnako ako už zmienenú absenciu analýzy nákladov, netvrdila ani skutočnosť nezahrnutia poistného do výpočtu RPMN a nenamietala ani, aby v úverovej zmluve absentoval údaj o podmienkach uplatňovania úrokovej sadzby. Pritom ani z odvolania a ani z obsahu spisu podľa posúdenia odvolacieho súdu nevyplýva skutočnosť, pre ktorú by tieto prostriedky procesnej obrany (tvrdenia o ktoré tieto časti opiera) nemohla žalovaná uplatniť už v priebehu prvoinštančného konania. Na tomto základe, keďže výhrady odvolateľky k záverom súdu prvej inštancie, založené na tvrdeniach o absencii analýzy nákladov, o nezahrnutí poistného do výpočtu RPMN a o nezahrnutí v úverovej zmluve údaj o podmienkach uplatňovania úrokovej sadzby sa netýkali procesných podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu a nesmerovali ani k preukázaniu vady konania, odvolací súd posúdil odvolacie námietky žalovanej, vystavaný na týchto prostriedkov procesnej obrany, ako procesne neprípustné novoty, ktoré nemožno v odvolacom konaní použiť v zmysle ust. § 366 C.s.p.

25. Naproti tomu opodstatnene žalovaná v odvolaní namietala proti rozhodnutiu priznávajúcemu žalobcovi úroky z omeškania z úrokov. Ako odvolací súd vyjadril v inom svojom rozhodnutí na ktoré odvolateľka výstižne poukázala (v rozsudku sp. zn. 11CoCsp/100/2020 z 22. septembra 2021), právna nedovolenosť požadovať od dlžníka úroky z omeškania za omeškanie s platením úrokov z úveru predstavuje vyjadrenie v našom právnom prostredí všeobecne akceptovaného zákazu brania úrokov z úrokov (tzv. anatocizmus). Toto usporiadanie zodpovedá podľa odvolacieho súdu zákonnej úprave, kedy Občiansky zákonník v ust. § 517 ods. 2 zakotvuje majetkovú sankciu pre prípad omeškania len s platením peňažného dlhu, nie však príslušenstva pohľadávky. Občiansky zákonník vo svojom ust. § 121 ods. 3 za príslušenstvo pohľadávky výslovne určuje tiež úroky (porov. napr. Jehlička O., Švestka, J. a kol.: Občiansky zákonník. Komentár, 8. vydání. Praha: C.H.Beck, 2003, str. 675 a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 35Odo 101/2002 zo dňa 24.3.2004, v spojení s uznesením Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 1893/08 zo dňa 13.11.2008).

26. Z týchto dôvodov odvolací súd s použitím § 388 C.s.p. rozsudok v časti napadnutého vyhovujúceho výroku, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 126,72 Eur od 1.3.2019 do zaplatenia zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol. V ostávajúcej časti predmetu odvolacieho konania (čo do napadnutého vyhovujúceho výroku) odvolací súd ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s použitím ust. § 387 ods. 1 C.s.p.

27. Vzhľadom na zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, rozhodol odvolací súd v súlade s ust. § 396 ods. 2 C.s.p. o trovách celého konania (prvoinštančného i odvolacieho), tak, že podľa § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 C.s.p. a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, nakoľko v meritórnej časti rozhodnutia bol plne úspešný (príslušenstvo v ktorom bol sčasti neúspešný nebolo

samostatným predmetom konania) a za čiastočné zastavenie konania procesne zodpovedá žalovaná čiastočnou úhradou v priebehu konania.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).